

▲ Het notariaat in de voormalige limonadefabriek van Verpoorten op de hoek van de Sonsbeeksingel en de De Lareijstraat. TEKENING DICK CADERIUS VAN VEEN

Limonade in de wijk van de boerenopstand

De Zuid-Afrikaanse generaal Koos de la Rey groeide aan het einde van de negentiende eeuw uit tot een ongekend populaire boerenleider tijdens de vrijheidsoorlog van Transvaal tegen de Britten. Hij ontpopte zich tot een meester in de guerrillastrijd met de tactiek van toeslaan en wegvlugten met zijn commando's.

In Nederland werden mannen als De la Rey en de president van Transvaal Paul Kruger vereerd. Overal verrezen Transvaalbuurten, ook in Arnhem. De N.V. Maatschappij tot Exploitatie van landgoed Sonsbeek in Arnhem onder leiding van hout- en brandstoffenhandelaar H. Kooij jr. investeerde kapitalen in de nieuwe wijk. Architect Willem Diehl schiep het ene na het andere bijzondere huis.

Het werk vorderde met horten en stoten. De *Arnhemse Courant* typeerde de braakliggende grond op de hoek van de Sonsbeeksingel en de De la Reystraat na de Eerste Wereldoorlog als een ontsierende schandvlek in de 'met zoveel smaak aangelegde stadswijk' voor de welgestelden. Daar kwam een glorieus einde aan toen Bernardus Wilhelmus Verpoorten in 1923 op die hoek zijn limonadefabriek de vleugels liet uitslaan. Het uit 1877 stammende bedrijf bevond zich sinds 1911 in De Lareystraat 15 aan de andere straatzijde. Het nieuwe adres werd nummer 14.

De notarissen Paul Fechner en Loes Tak-Knoppers houden er tegenwoordig kantoor. De De la Reystraat heet nu De la Reijstraat, met een lange ij. Het statige en imposante gebouw dat de courant toeschreef aan de Arnhemse architect H. Beumer heeft een paar verbouwingen ondergaan.

De twee sierlijke grote deuren aan de zijkant aan de De La Reijstraat roepen associaties op met een serre. Op een foto van de *Arnhemse Courant* van 18 september

Verliefd op Arnhem

Wekelijks tekent Dick Caderius van Veen een pand met een verleden. Harry van der Ploeg zorgt voor de historische context.

1926 is het een poort voor het vrachtverkeer. De twee bestelwagens van de fabrikant reden hier af en aan om 'flesschen limonade en spuitwater tot in den verren omtrek van Arnhem' te leveren, aldus het dagblad.

Cafés en hotels behoorden tot de voornaamste afnemers. Het bedrijf maakte graag reclame door erop te wijzen dat de limonade in 1907 bekroond werd met de gouden medaille en het erekruis op de internationale tentoonstelling van genotsmiddelen in Oostende. De fabriek bevond zich in de kelders.

Monumentenkenner bewieroken de wand- en plafondschilderingen die sinds de jaren 20 van de vorige eeuw het trappenhuis en de kamers sieren. Een Belgische verwant van de familie Verpoorten heeft zich hier uitgeleefd in golvende vormen en figuren met muziekinstrumenten, bloemen en bogen met liefdespijlen. De sierlijken kenmerken zich door Jugendstilmotieven en fruitvormen.

In de bouwstijl van Beumer zien de kenners ook kenmerken van het Haags expressionisme en de Amsterdamse School. Het paste allemaal mooi bij de sierlijke omlijsting van de Sint Jansbeek die door de De la Reijstraat stroomde, als een watersingel tussen pronkbalustrades en romantische lanthaarns. Omstreeks 1960 dempte de gemeente de beek deels om ruimte te maken voor het autoverkeer. Later kreeg het stromend water zijn sierlijke omlijsting terug.